

ÇARŞAMBA İLÇESİNİN SORUN ALANLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

   @carsambatso

 www.carsambatso.org.tr

 Çay, Küçük Hamam Sk. No:9 Çarşamba/Samsun

NÜFUS: İlçemiz nüfus istatistiklerine bakıldığında, her ne kadar artış oranı gözüksede ciddi anlamda Samsun'a ve diğer illere göç verildiği bilinmektedir. Bu durumun başlıca nedenleri arasında, istihdam imkânlarının sınırlı olması, ilk ve orta derece de özel eğitim kurumlarının olmaması, kültür, sosyal ve sağlık alanlarının nispeten Samsun'a göre daha kısıtlı olması sayılabilir. Tüm bu etkenlere rağmen, Çarşamba'da nüfus artışının hala pozitif değerlere sahip olmasının başlıca nedenlerini; ilçede 19 Mayıs Üniversitesine bağlı 3 adet fakülte ve 2 adet meslek yüksekokulunun bulunması, Ulaşım ve lojistik imkânları bakımından Salıpazarı, Ayvacık ve Terme ilçelerinin merkezinde yer alması ile Adli ve İdari birçok kurumun Çarşamba'da daha geniş anlamda teşkilatlanması ve dolayısıyla dabahsi geçen 3 ilçede yaşayan vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının büyük bölümünü Çarşamba'dan karşılaması, olarak sıralayabiliriz.

Odamızınana paydaşı olduğu, ilçemizde istihdam imkânlarını artıracak, Tekstil Kent ve Çarşamba OSB projelerimizin nüfus artışı bağlamında, ilçeye olumlu katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

SAĞLIK : Çarşamba İlçesi; 250 yatak kapasiteli devlet hastanesi ile hinterlandımızda bulunan Ayvacık, Salıpazarı ve Terme İlçelerine hizmet vermektedir. Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi ve OMÜ Tıp Fakültesine sevk edilen çok kritik ve ağır vakalar dışında, genel olarak tedavi hizmetleri başarılı bir şekilde sunulmaktadır.Çarşamba Devlet Hastanesi bünyesinde ilçe merkezinde hizmet veren 1 adet dış hastanesi de bulunmaktadır. İlçemizde daha çok poliklinik düzeyinde hizmet veren ATASAM hastaneler grubunun bir tıp merkezi, 2 adet özel dış polikliniği ve 1 adet diyaliz merkezi bulunmaktadır.

EĞİTİM: İlçemizde ilk ve orta eğitim düzeyinde, kamu dışında özel eğitim imkânlarının nispeten daha sınırlıdır. İlk ve orta derecede sadece 2 adet özel eğitim kurumu bulunmaktadır ve sayılarının artırılması elzemdir.

Yüksek öğrenim bakımından nispeten ilçemizin iyi durumda olduğunu söyleyebiliriz. Ancak 3 fakülte ve 2 meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerimize barınma ve sosyal imkânlar bakımından yeterince alternatif sunamadığımız aşikârdır. Bu durum yükseköğretimde önemli bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır.

Çarşamba Organize Sanayi Bölgesi ve Tekstil kent projeleri neticesinde ilçede oluşacak nitelikli ve ara eleman ihtiyacının karşılanması için OSB içerisinde bir Meslek Lisesi planlanmıştır. Ancak; Çarşamba OSB ile Tekstil Kent'e yakın bir mesafede, 30 dekarlık bir alan üzerinde yer alan Çarşamba Endüstri Meslek Lisesi, yapılacak düzenlemelerle nitelikli, ara eleman ihtiyacına yönlendirilip, Çarşamba OSB de planlanmış olan Meslek Lisesi ise Yüksek Okul olarak değerlendirilebilir.

EKONOMİ: İlçemiz ekonomisi incelendiğinde, en büyük girdinin tarım sektöründen sağlandığı görülmektedir. İstihdam açısından da bakıldığında son yıllarda diğer sektörler göre azalma eğilimi gösterse de yine tarım sektöründe çalışanların sayısı ilk sırada yer almaktadır. Dolayısıyla İlçemiz ekonomisinin geniş ölçüde tarıma dayalı olduğu rahatlıkla söylenilebilir.

TARIM: Çarşamba Ovasının yaklaşık %70'lik bölümünü oluşturan ve pazara yönelik sebze ve meyvecilik faaliyetlerinin yoğun olduğu Çarşamba ilçemizde 53 bin hektarlık tarım arazisinin %30'u sebze üretimi için ayrılmıştır.

Çarşamba'da sebze üretiminin büyük kısmı taze tüketime yönelmiştir. İlçemiz 'de meyve-sebze işleme sanayisine ait modern anlamda bir tesis bulunmamaktadır. Üretilen sebze ve meyveler Samsun Merkez ve Çarşamba'da bulunan 2 hale getirilerek, buradan tüketiciye ulaştırılmaktadır. Meyve ve sebze pazarlama sisteminde, ülke genelinde olduğu gibi komisyoncular görev almaktadır. Özellikle domates, biber, lahana, fasulye, pırasa gibi türlerde, ürünün fazla olduğu dönemlerde, hal fiyatlarının çok düşmesi sonucunda, üreticiler ürünlerini tarlada bırakmaktadırlar.

Yetiştirilen yaş meyve ve sebzelerin tür ve çeşitlerinin tespitinde en önemli faktörün üretim alışkanlıkları olduğu görülmektedir. Bunu bir önceki yıl fazla gelir getiren ürünlerin tercih edilmesi takip etmektedir. Bu durum üreticilerin üretim kararlarını alırken, ekonomik şartları dikkate almaya çalıştıklarını, ancak üretim alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçemediklerini göstermektedir. Yetiştiriciliği yapılan bazı sebze ve meyve türlerinde 12 den fazla çeşit kullanılmaktadır. Aynı türe ait çok fazla çeşidin yetiştirilmesi, iç pazara sunulan ürünlerde standardizasyonu engellemektedir. Ürün çeşitlerinin fazla oluşu, büyük pazarlara girecek miktarda standart ürünün bulunamaması sonucunu, doğurmaktadır. Yaş sebze ve meyvede iç ve dış pazar isteklerini karşılayacak şekilde düzenli bir pazarlama için, hedef pazarların istediği çeşitlere yönelmek ve bu çeşitlerin üretimini artırmak gerekmektedir.

Üretici, yalnızca yazlık ürünler üretmek yerine kışlık ürünlere de yönlendirilmelidir. Ürün arzının fazla olduğu temmuz ve ağustos aylarında aşırı fiyat düşüşleri meydana gelmekte, bu da bazı yıllar ürünlerin hasat edilmeden tarlada bırakılmasına yol açmaktadır.

Gerek farklı zamanlarda olgunlaşan çeşitlerin kullanılması, gerekse ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde turfanda yetiştiriciliğe ağırlık verilmesi ile ürün arzının yıl içinde daha dengeli bir şekilde dağılması sağlanmış olacak ve fiyatlardaki bu olumsuzluk kısmen azaltılabilecektir. İlçemizdeki tarımsal işletmelerde sınıflandırma ve ambalajlama oranı oldukça düşük bir seviyededir. Bu durum, üreticinin ürettiği ürünü daha düşük bir fiyatla elden çıkarmasına ve nakliye esnasında ürün kayıplarının artmasına yol açmaktadır. Üreticilerin bu konularda bilinçlendirilmesi, bunun için de öncelikle ürünlerin sınıflandırma ve ambalajlamasının yapılacağı tesislerin kurulması gereklidir. Araştırma yöresinde yaş sebze ve meyvelerde depolama yapılmadığından, belli dönemlerde aşırı ürün yığılmaları ve fiyat düşüşleri ortaya çıkmaktadır. Yörede hangi ürünlerin ne kadar süre ile depolanabileceği konusunda araştırmalar yapılmalıdır. Ayrıca üreticilerin depolama konusunda bilinçlendirilmesi ve depolama maliyetlerinin azaltılması ile bu konuda olumlu gelişmeler sağlanabilir.

Üreticilerin banka ve kooperatiflerden kredi kullanım oranları oldukça düşük seviyelerdedir. Üreticilere ürün pazarlaması konusunda uygun şartlarda kredi sağlanmalıdır. Bu krediler bireysel olarak verilebileceği gibi, üreticileri örgütlenmeye teşvik edecek şekilde birlik ve kooperatiflere de verilebilir.

Çarşamba Yaş Sebze ve Meyve Halinde ürün fiyatlarının teşekkülünde en önemli faktör hale gelen ürün miktarıdır. Yörede, sebze ve meyveyi işleyecek bir gıda sanayisinin bulunmaması, özellikle yaz aylarında halde aşırı mal yığılmasına ve fiyat düşüşlerine yol açmaktadır. Yeni haldeki soğuk hava deposu, şoklama ve ambalajlama ünitesi, kongre merkezi gibi tesislerin de bir an evvel tamamlanarak faaliyete geçmesinde büyük yararlar vardır.

Ayrıca bölgede gıda sanayi tesislerin kurulması teşvik edilmelidir. TKDK ve Tarım Bakanlığının Kırsal Kalkınma hibe desteklerinin bu tür işletmelerin kurulmasını cazip hale getirecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bölgeden yaş sebze ve meyve ihracatı yapılmamaktadır. Üretimin yalnızca iç tüketime bağlı olmaktan kurtarılması ve daha iyi bir fiyat bulması için ihracat imkânlarının araştırılarak çeşit, kalite, standardizasyon ve finansman gibi konularda eksikliklerin hızla giderilmesi gereklidir. Bölgenin özellikle Orta Asya Cumhuriyetlerine yakın olması ve çok yakın bir mesafedeki Çarşamba Havaalanı bu konuda önemli avantajlar sağlamaktadır. Çarşamba'da yaş sebze ve meyve pazarlaması konusunda faaliyet gösteren hiçbir kooperatif bulunmamaktadır. İlçede yeni kurulan üretici birliklerinin teşvik edilmesi, işletmelerde ölçeğe getiriye artırmada bir alternatif olabilir. Bu sayede yeterince veya hiç yapılamayan pazarlama hizmetlerinin de daha iyi yerine getirilmesi sağlanabilir. Üreticilerin pazarlama masraflarının, toplam ürün değerinin % 45'i civarında kalmasında, yeterince yerine getirilemeyen pazarlama hizmetlerinin rolü vardır. Bu hizmetlerin artmasıyla birlikte, ürünlerin daha iyi fiyat bulacağı göz ardı edilmemelidir.

FINDIK:Samsun'da en çok fındık, ilçemizde üretilmektedir. Rekolte bakımından Türkiye'nin de en önemli fındık üretim merkezlerinden biri olan ilçemizde, fındıktan sağlanan gelir, tüm ülkede olduğu üzere halen yeterli değildir. Burada ülke genelinde mevcut olan üretimsel faktörlerin yanı sıra, fındığın işlenmeden, katma değer oluşturmadan sadece kırılarak ihraç edilmeye yada iç piyasaya sunulması da çok büyük bir etkidir.

İlçemizde bir adet entegre tesis, faaliyet göstermekte olup, bir diğeri ise yatırım aşamasındadır. Bu tesislerin sayısının artırılması fındıktan elde ettiğimiz gelirinde otomatik olarak artmasını sağlayacaktır.

Diğer taraftan fındık toptancılarının şehir merkezinde toplanması özellikle trafik ve benzeri birçok soruna yol açmaktadır. İçerisinde modern depolama imkânlarının yer aldığı bir fındık toptancıları sitesinin kurulması zaruridir.

SANAYİ: İlçemizde çok fazla sanayi kuruluşu bulunmamaktadır. Bu anlamda en büyük sanayi kuruluşu Çarşamba Şeker Fabrikasıdır. Ancak Fabrikanın 2011 yılından 2019 yılına kadar üretimde olmaması ciddi bir sorun olmuştur. Bu durumun giderilmesi için Odamız, Belediye Başkanlığımız ve Kaymakamlığımızın katkılarıyla yapılan Lobi faaliyetleri neticesinde 2020 yılında Çarşamba Şeker Fabrikasının yeniden üretime geçirilmesi için hükümetimizce karar alınmış ve şu anda revizyon çalışmaları devam etmektedir. 2021 yılı kampanya döneminde üretime geçmesi planlanmıştır.

ÇARŞAMBA TEKSTİLKENT : İlçemizde mevcut 11 adet tekstil atölyesi bulunmaktadır. İrili ufaklı bu atölyelerde toplam da 1500 kişi civarında istihdam sağlanmaktadır. Bu atölyelerin 2 tanesi haricinde, hiçbirinin işyeri açma çalışma ruhsatı bulunmamakta ve neredeyse tamamı, tekstil üretimine uygun olmayan derme çatma tesislerdir. Bu bağlamda, Odamız ve Çarşamba Belediyesi koordinasyonunda Tekstil Kent Kümelenme faaliyetleri gerçekleştirilmiş ve nihayetinde yaklaşık 100 dekar üzerinde, 14 adet modern tekstil imalathanesinin yer alacağı, Çarşamba Tekstil Kent Projesi, Odamız Proje Ofisince hazırlanarak, TKDK desteği sağlanmıştır. 2 firma şu anda proje kapsamında inşaat çalışmalarına başlamıştır. Bu projenin tamamlanmasıyla ilçemizde tekstil sektöründe ilave 3.500 istihdamla birlikte, toplamda 5.000 kişinin istihdamı sağlanacaktır. Ayrıca kümelenme faaliyetleri kapsamında ar-ge, tedarik ve ihracat konularında ortak hareket edilmesi çalışmaları devam ettirilecektir.

ÇARŞAMBA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ : İlçemizde sanayi tesislerinin olmamasının en büyük sebebi, bu tesislerin kurulabileceği yatırım alanlarının bulunmamasıdır. Bu gerçekten hareketle Odamız öncülüğünde Çarşamba Organize Sanayi Bölgesi Projesi hazırlanmış, Kaymakamlığımız ve Valiliğimizin tensipleri ve Sanayi Bakanlığımızın olurlarıyla, 2017 yılı sonunda tüzel kişilik kazanarak resmen kurulmuştur. Çarşamba OSB de parselasyon ve imar çalışmaları tamamlanmış ve Bakanlığın onayından geçirilmiştir. Toplam 821 dekar, 485.000 m² sanayi yatırım alanında, 82 adet parsel oluşturulmuştur. Toplam tahsis edebileceğimiz, sanayi alanımızın yaklaşık 3 katı kadar yatırım talebimiz mevcuttur. Ulaşım ve lojistik imkânlarının kolaylığı çok avantajlı konumu nedeniyle gelen bu talebe cevap verilebilmesi mümkün olmadığından genişleme alanları değerlendirmeye alınacaktır. Çarşamba Organize Sanayi Bölgesi Projemiz tamamlandığında yaklaşık olarak 3.000 – 4.000 arasında yeni istihdam sağlanacaktır.

KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ :381 işyerinin olduğu sitede 356 işyeri faaliyette olup 25 işyeri yapım aşamasındadır. Pandemi sürecinden sonra gelebilecek yatırım talepleri ve yine Çarşamba OSB nin kurulmasından sonra Küçük Sanayi Sitesinde yaptırılacak bakım, onarım ve ara işler nedeniyle, Yeni bir Küçük Sanayi Sitesinin planlanması ve 10 yıllık süre içerisinde hayata geçirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

DİĞER İMALATHANELER: Ayrıca ilçemizde 2 adet süt ürünleri imalathanesi, 7 adet fındık fabrikası 2 adet fındık entegre tesisi, 1 adet çeltik fabrikası, 1 adet su ürünleri fabrikası, 1 adet treyler, tanker, dorse ve karoseri imalathanesi, 2 adet makine ve kalıp sanayi imalathanesi, bulunmaktadır.

TİCARET: Ülkemizin en önemli tarımsal üretim merkezlerinin başında gelen ilçemizde, ağırlıklı olarak fındık, yaş sebze meyve ve diğer tarım ürünlerinin ticareti yoğunudur. Fındık ticaretinin şehir merkezinde gerçekleşmesi, trafik ve birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bu konuda modern depolama imkânlarının bulunduğu fındıkçılar sitesi kurulmalıdır.

İHRACAT : İlçemiz ihracatında fındık ve mamulleri ihracatı başı çekmektedir. 4 adet fındık ihracatı yapan üyemiz ve bu üyelerimizden yine 1 tanesi fındık mamulleri ihracatı yapmaktadır. 1 üyemiz su ürünleri, 1 üyemiz tanker, treyler, dorse ve karoseri, 1 üyemiz pres makineleri ihracatı, gerçekleştirmekte olup, 1 üyemizde canlı kan sülüğü ihracatını gerçekleştirmektedir. Ticaret Bakanlığı ve Samsun Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte, ihracat yapma potansiyeli bulunan Yılpa Fındık Ltd.Şti ve Şahinteks Tekstil Ltd.Şti.'ne "İhracata İlk Adım" projesi kapsamında danışmanlık hizmeti verilmesi sağlanmıştır. İç fındık üretim ve ihracatı yapan diğer şirketlerimizin de entegre tesis kurarak daha fazla katma değeri olan ihraç mamulleri üretmeleri sağlanmalıdır.

KÜLTÜR VE TURİZM: İlçemizin başlıca tarihi, doğal ve kültürel eserleri; Yeşilirmak Doğal Yaşam Parkı, Tarihi Göğceli Camii, Adapark Rekreasyon Alanı, Ordu Mahallesi Tarihi Ahşap Camii, Orduköy Kalesi , Orta Mahalle Rahtıvan Camii ve Haziresi , Tarihi Çarşamba Köprüsü, Tarihi Bedestan Çarşısı, Tarihi Değirmen, Kabaceviz Şelalesi, Nehir Gezi Parkuru, Yeni Asma Köprü, Tarihi Gelin Hamamı, Şehir Müzesi, Çamlık ve Mesire Alanı, Şeyh habil Camii, Çarşamba Kıvratması, Yumurta Topuk Ayakkabısı,dır.

"ÇARŞAMBA DOĞAL YAŞAM TEMA PARK PROJESİ": Bu değerlerin tanıtımı ve yerli ve yabancı turistleri ilçemize çekebilecek alternatif turizm etkinliklerini gerçekleştirebilmek amacıyla, 2019 yılında Çarşamba Belediyesiyle birlikte Odamız Proje ofisi tarafından, Çarşamba Doğal Yaşam Tema Park projesi hazırlanmıştır. Bu projemiz de OKA tarafından destek almaya layık görülmüştür. Proje kapsamında Karadeniz'imizin en uzun zipline hattını ve diğer macera parkurlarımızı hayata geçirerek, ilçemizi turizm gelirlerinden faydalandırmayı amaçlıyoruz.

Bununla birlikte ilçemiz hinterlandında yer alan Ayvacık, Salıpazarı ve Terme İlçeleri ile birlikte değerlendirilerek turizm sektörü için doğru bir planlama ile alternatifler oluşturulmalıdır.

ULAŞIM VE ALT YAPI : İlçemizde ulaşım anlamında çok büyük sıkıntılar yaşanmamakla birlikte, fındık başlığında da belirttiğimiz üzere, Ağustos-Aralık ayları arasında her yıl fındık sezonunda, fındık toptancılarının şehir merkezinde toplanması özellikle trafik ve benzeri bir çok soruna yol açmaktadır. İçerisinde modern depolama imkânlarının yer aldığı bir fındık toptancıları sitesinin kurulması önemli bir sorunu ortadan kaldıracaktır.

Diğer taraftan ilçemizde alt yapı anlamında çok büyük eksiklikler ve riskler bulunmaktadır. Yaklaşık 20 yıldan daha uzun bir süredir, Belediye tarafından alt yapıya gereken yatırımların yapılmaması, yoğun yağışların olduğu dönemlerde sık sık su baskınlarına ve dolayısıyla ekonomik zararlara yol açmaktadır. Şehirleşme hızı çok yüksek bir şekilde gelişme gösteren ilçemizde alt yapı yatırımlarının bu oranda geliştiğini söylemek maalesef çok mümkün değildir. Özellikle şehir merkezi ve Küçük Sanayi Sitesinin bu anlamda ihtiyaçlarının en kısa süre içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

ÇARŞAMBA İLÇESİNİN SORUN ALANLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

   @carsambatso

 www.carsambatso.org.tr

 Çay, Küçük Hamam Sk. No:9 Çarşamba/Samsun